

Apa vie

Menuț MAXIMINIAN

Apreciat filozof și eseist, Sandu Frunză, se apropie, mai nou, și de poezie. După un număr semnificativ de articole și cărți academice, după volumele de eseuri: *Dumnezeu și Holocaustul la Elie Wiesel*. *O etică a responsabilității* (Contemporanul, 2010), *Între moartea politicii și moartea lui Dumnezeu*. *Eseuri despre literatură, religie și politică* (Eikon, 2017), *Publicitatea construiește realitatea*. *Eseu despre ființa umană, religie și publicitate în societatea de consum* (Eikon, 2023), *Căutarea autenticității în era digitală*. *Eseuri despre poezie, filosofie și spiritualitate* (Eikon, 2023), vine și debutul în poezie cu *Iubirea ca un vis infinit dăruit unei clipe* (Eikon, 2023), urmat de *Dulcea mea toamnă* (Neuma, 2024).

Nostalgii, apărută la Editura Neuma de curând, este așadar a treia carte de versuri. Poeziile sunt însoțite de reprezentări sugestive ale pictorului și poetului Florea Gușă din Rodna, care a avut o viață scurtă pe pământ, dar rămâne în atenția noastră, readus în actualitate prin inserarea unor picturi în cartea lui Sandu Frunză.

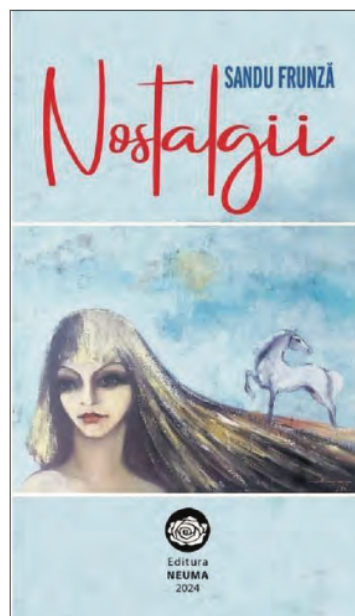
Nostalgiiile filozofului-poet nu puteau să nu fie însoțite de întrebări existențiale pe care fiecare dintre noi ni le-am pus, dar ale căror răspunsuri devin cugetări prin gândurile-versuri ale celui care încearcă să repună lumea pe făgașul normal. *Dansând în amurg* este primul capitol în care poetul aduce în atenția sufletului lucruri atât de frumoase precum înflorirea pomilor, în *Miracolul corcodușului*, sugestiv transformând simplitatea într-un spectacol inedit: „Florile corcodușului / Inundând geamul de la bucătărie / Ne provoacă să ne întrebăm / ce a mai rămas din puritatea / și

frumusețea lumii / în noi / Cu simplitate / Cu bucurie / Cu o anume sfială / ce amintește / de toată înțelepciunea lumii / Ca un miracol ce ni se dezvăluie / doar nouă / ne atrage în lumea lui / Cad petalele de flori / peste noi / trasând parcă / o potecă încă neștiută / Iar trupul tău miroase / a primăvară”. Întâmplător, sau nu, la geamul redacției ziarului „Răsunetul” este un corcoduș pe care îl admir în toate anotimpurile, dar mai ales în splendoarea florilor primăverii și în rodnicia verii.

Nu lipsește din poezia lui Sandu Frunză legătura cu divinitatea: „Aluneci în liniștea lui Dumnezeu / În pacea de dincolo de extazul / ce ne absoarbe ca o noapte în care / stă să nască dimineața creației”. De asemenea, dragostea este prezentă atât de firesc în florile de pe lacul în care se oglindește frumusețea iubitei: „Mi-e dor / de undele lacului în care vibra chipul ei / ca o floare de lotus crescând din sufletul meu / ca într-o poveste de dragoste ce nu se vrea rostită”. Alte versuri memorabile: „În dorul tău / cuprinde-mă / Așa cum numai tu știi / să îmbrățișezi lumina la fereastră / să dai culoare viselor” sau „Încă de la începuturile lumii / Te-am așteptat / Ca flacăra unei lumânări / să îndulcești / Întruparea lumii / de vise și iluzii”.

Găsim, așa cum ne așteptam într-o poezie existențială, și preocuparea pentru începutul vieții pe pământ, atunci când s-a creat lumea: „Toți îmi ziceau că tu / Ca în poveștile cu androgini / ai fost creată din coasta mea / Ceea ce poate să însemne / un paradis sau un infern”.

Capitolul doi, *Seducătoarea*, merge mai departe cu povestea seducției, ce poate fi nu doar una

legată de dragostea pământeană, ci și între spirite din lumea de aici și lumea de dincolo. Iată, despre moarte, temă care ne-a preocupat atât de mult de-a lungul timpului, poetul spune: „Moartea / este o apă / ce se scurge / În mine / În tine / Și în celălalt”. Și câte povești nu sunt în cultura noastră populară despre apa ce desparte cele două țărâmură, despre apa vie și apa moartă, despre probele ce trebuie să le treacă eroii pentru a ajunge de pe un țărm pe altul, asigurându-și veșnicia. Și aici îl descoperim pe filozoful Sandu Frunză: „Murim câte puțin în fiecare zi / Așa ne învață viața și poezii / Filosofii ne mai salvează spunându-ne / că numai atunci când credem / că moartea e mai importantă decât viața / suntem într-o situație păguboasă / și spiritual și în registru medical”.

continuare pe
www.caietesilvane.ro

Apa vie

Posted on 11 septembrie 2024 by Menuț Maximinian

Apreciat filozof și eseist, Sandu Frunză, se apropie, mai nou, și de poezie. După un număr semnificativ de articole și cărți academice, după volumele de eseuri: *Dumnezeu și Holocaustul la Elie Wiesel*. O

etică a responsabilității (Contemporanul, 2010), *Între moartea politicii și moartea lui Dumnezeu. Eseuri despre literatură, religie și politică* (Eikon, 2017), *Publicitatea construiește realitatea. Eseu despre ființa umană, religie și publicitate în societatea de consum* (Eikon, 2023), *Căutarea autenticității în era digitală. Eseuri despre poezie, filosofie și spiritualitate* (Eikon, 2023), vine și debutul în poezie cu *Iubirea ca un vis infinit dăruit unei clipe* (Eikon, 2023), urmat de *Dulcea mea toamnă* (Neuma, 2024).

Nostalgii

SANDU FRUNZĂ

Editura
NEUMA
2024

Nostalgii, apărută la Editura Neuma de curând, este așadar a treia carte de versuri. Poeziile sunt însoțite de reprezentări sugestive ale pictorului și poetului Florea Gușă din Rodna, care a avut o viață scurtă pe pământ, dar rămâne în atenția noastră, readus în actualitate prin inserarea unor picturi în cartea lui Sandu Frunză.

Nostalgiile filozofului-poet nu puteau să nu fie însoțite de întrebări existențiale pe care fiecare dintre noi ni le-am pus, dar ale căror răspunsuri devin cugetări prin gândurile-versuri ale celui care încearcă să repună lumea pe făgașul normal. *Dansând în amurg* este primul capitol în care poetul aduce în atenția sufletului lucruri atât de frumoase precum înflorirea pomilor, în *Miracolul corcodușului*, sugestiv transformând simplitatea într-un spectacol inedit: „Florile corcodușului / Inundând geamul de la bucătărie / Ne provoacă să ne întrebăm / ce a mai rămas din puritatea / și frumusețea lumii / în noi / Cu simplitate / Cu bucurie / Cu o anume sfială / ce amintește / de toată înțelepciunea lumii / Ca un miracol ce ni se dezvăluie / doar nouă / ne atrage în lumea lui / Cad petalele de flori / peste noi / trasând parcă / o potecă încă neștiută / Iar trupul tău miroase / a primăvară”. Întâmplător, sau nu, la geamul redacției ziarului „Răsunetul” este un corcoduș pe care îl admir în toate anotimpurile, dar mai ales în splendoarea florilor primăverii și în rodnicia verii.

Nu lipsește din poezia lui Sandu Frunză legătura cu divinitatea: „Aluneci în liniștea lui Dumnezeu / În pacea de dincolo de extazul / ce ne absoarbe ca o noapte în care / stă să nască dimineața creației”. De asemenea, dragostea este prezentă atât de firesc în florile de pe lacul în care se oglindește frumusețea iubitei: „Mi-e dor / de undele lacului în care vibra chipul ei / ca o floare de lotus crescând din sufletul meu / ca într-o poveste de dragoste ce nu se vrea rostită”. Alte versuri memorabile: „în dorul tău / cuprinde-mă / Așa cum numai tu știi / să îmbrățișezi lumina la fereastră / să dai culoare viselor” sau „Încă de la începuturile lumii / Te-am așteptat / Ca flacăra unei lumânări / să îndulcești / întruparea lumii / de vise și iluzii”.

Găsim, așa cum ne așteptam într-o poezie existențială, și preocuparea pentru începutul vieții pe pământ, atunci când s-a creat lumea: „Toți îmi ziceau că tu / Ca în poveștile cu androgini / ai fost creată din coasta mea / Ceea ce poate să însemne / un paradis sau un infern”.

Capitolul doi, *Seducătoarea*, merge mai departe cu povestea seducției, ce poate fi nu doar una legată de dragostea pământească, ci și între spirite din lumea de aici și lumea de dincolo. Iată, despre moarte, temă care ne-a preocupat atât de mult de-a lungul timpului, poetul spune: „Moartea / este o apă / ce se scurge / În mine / În tine / Și în celălalt”. Și câte povești nu sunt în cultura noastră populară despre apa ce desparte cele două tărâmuri, despre apa vie și apa moartă, despre probele ce trebuie să le treacă eroii pentru a ajunge de pe un țărm pe altul, asigurându-și veșnicia. Și aici îl descoperim pe filozoful Sandu Frunză: „Murim câte puțin în fiecare zi / Așa ne învață viața și poezii / Filosofii ne mai salvează spunându-ne / că numai atunci când credem / că moartea e mai importantă decât viața / suntem într-o situație păguboasă / și spiritual și în registru medical”.

Un alt capitol, *Amintiri din Paradis*, este un prag între existențe, o trecere ca printr-o poartă de Maramureș, cuprinzând toată „bogăția de timp și de eternitate în ființa ta”. Și da, de ce nu să creăm și o poezie pentru țuica (horinca) moștenită de la strămoșii noștri, ce ne aduce licărire în ochi – *Odă horincii de Maramureș*. Prin cuvânt vine salvarea lumii, iar Sandu Frunză ne readuce frumusețea ziditoare a cărții prin intermediul poeziei: „Mă vizitează uneori / Cei ajunși doar cenușă / ... / Ca o mitologică pasăre renăscuți / le mai simt doar zborul / răsfoind paginile unei cărți / cu literele șterse de indiferență / În curgerea chipurilor / Focul iubirii mă aduce în existență”.

Călătorim lăsând *Urme pe cer* ca să ne reîntoarcem *În lanurile de lumină* (titlurile altor capitole). De altfel, toată poezia lui Sandu Frunză este legată de lupta dintre lumină și întuneric: „În războiul cu mine însumi / Cuvintele m-au invadat fără număr / Au învins cu duhul lor însângerat / cu fiorul lor albastru / Atunci trecutul m-a ajuns din urmă / m-a bătut prietenește pe umăr / și m-a redat vieții mele / de orice

traumă eliberat / în freamătul poeziei înveșmântat”. Una dintre cele mai frumoase poezii este *Fericirea numită Mama*: „Fericirea poartă numele tău / Ascuns în cântări de sărbătoare / purtate de copii de la o casă la alta / ca într-un ritual al renașterilor viitoare / trecând dintr-o viață în alta / ... / Fericirea înseamnă duhul tău / Un templu al regăsirii între noi / Un locaș al spiritului Crăciunului / ce sărbătorește oglindindu-se în noi / Cu puterea Tatălui, a Fiului și a Duhului”. Ne reîntoarcem pe aripi de copilărie, pentru ca mai apoi să revenim cu ajutorul scrisului în actualitate, pentru a creiona prin scris urme ale noastre pe acest pământ. Ca un testament sunt versurile următoare: „Cuvintele / care aprind imaginația / absorbindu-te în necunoscutul ființei / care crește lângă tine ca un copac cu rădăcinile în cer / ... / Cuvintele de început / Cuvintele care îți taie respirația / Cuvintele care aprind imaginația / Cuvintele ce te devoră mut”.

Îl felicităm pe Sandu Frunză pentru această poezie încărcată de atâtea semnificații. Și suntem de acord cu rândurile așezate pe coperta IV de Adrian Popescu, care spune că găsim aici „visul neo-romantic cu iubirea pasională, totală ... O aură de început mirabil plutește deasupra lucrurilor”, și de Rodica Dragomir, care vede „Poezii de suflet, izbutite artistic și conceptual, având la bază tot iubirea și neuitarea, trăsături exclusiv umane, rediate prin cuvinte binecuvântate. Căci la început a fost Cuvântul!”.

<https://caietesilvane.ro/apa-vie/>

Caiete Silvane

236

septembrie 2024

Revistă de cultură. Sub egida Uniunii Scriitorilor din România

Limesul în UNESCO

0260-612870
0742-217682

caietesilvane@yahoo.com

www.caietesilvane.ro